

**GUIA DOCENT
CURS 2019-20**
FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Estatut i mètodes de la filosofia
Codi	222409
Titulació	Grau en Filosofia
Curs	Quart
Semestre	2
Crèdits ECTS	3
Caràcter	Optativa
Mòdul	Complementàries
Universitat	Universitat Ramon Llull
Horari	Dimarts 9,10-10,55h.
Professor/s	Joan Cabó
Descriptor	L'objectiu del present curs és reflexionar entorn de l'estatut i els mètodes propis de la filosofia. La pregunta per "com" fer filosofia, pel mètode i la forma que li escauen està en estreta relació amb la pregunta per la vocació que li és pròpia. Al llarg de la història de la filosofia els grans pensadors han proposat respostes diferents a ambdues qüestions, que han donat lloc a paradigmes filosòfics diferenciats. Aquest curs es proposa ajudar l'alumne a reconèixer-los, a valorar en quina mesura la "forma" –o, fins i tot, la "poètica"- filosòfica i l'opció metòdica concreta incideixen en el "contingut" filosòfic, i a adoptar una posició personal crítica respecte de les diferents opcions. Pararem especial atenció a algunes de les propostes "metòdiques" més vives en el pensament filosòfic continental actual. El curs es planteja a mode de seminari, de tal manera que s'alternaran les classes teòriques pròpiament dites amb la participació activa dels alumnes mitjançant debats o la lectura i el comentari de textos.
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	Català

Docent	
Nom	Joan Cabó
Departament	Filosofia i humanitats
Despatx	Deganat
e-mail	icabo@filosofia.url.edu

Telèfon	934534338 ext. 134
Horari de tutories	Horari a convenir

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
Prerequisits
No n'hi ha.

Competències – Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
CG3. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats bàsiques i avançades de gestió de les fonts i de la informació rellevant en l'àrea dels estudis filosòfics i humanístics, ja sigui a través dels mitjans més tradicionals, o a través dels mitjans introduïts gràcies a les noves tecnologies informàtiques.   CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural.   CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.   CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques en relació a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada a la seva resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.   CG12. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'investigació, desenvolupant noves estratègies d'aprenentatge.   CG17. Que l'alumne sigui capaç de responsabilitzar-se del propi aprenentatge, desenvolupant aquelles habilitats necessàries per treballar de forma autodirigida i per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
Competències Específiques (Mòdul: Complementàries)
CE1. Que l'alumne adquireixi habilitats avançades pel que fa a la interpretació i comentari dels textos filosòfics.   CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats avançades d'argumentació específicament filosòfica sobre les qüestions que s'estudien en els diferents camps temàtics de la filosofia, dominant cada vegada més les terminologies específiques, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.   CE4. Que l'alumne adquireixi les categories i els instruments històrics necessaris per a poder fer-se càrrec per si mateix de les qüestions més particulars, especialitzades i profundes plantejades en i pels diversos àmbits, autors i textos de la filosofia teòrica i de la filosofia pràctica.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
UNITAT 1: Introducció general

Tema 1: Sobre la qüestió del mètode en filosofia
1.1. Noció de "mètode". 1.2. La pregunta pel "com" de la filosofia. Perspectiva històrica. 1.3. La "forma" de la filosofia, o la "poètica" del pensament.
Tema 2: La vocació i el mètode dels grans paradigmes del pensament
2.1. El paradigma especulatiu. 2.2. El paradigma crític. 2.3. El paradigma fenomenològic. 2.4. El paradigma analític. 2.5. El paradigma hermenèutic.
UNITAT 2: Perspectives contemporànies
Tema 3: La fenomenologia i la pregunta pel "com"
3.1. Importància i actualitat del mètode fenomenològic: de Husserl als nostres dies. 3.2. La fenomenologia, un <i>contra-mètode</i> . Perspectives actuals.
Tema 4: Genealogia, arqueologia, destrucció i desconstrucció en filosofia
4.1. El mètode genealògic: de Nietzsche als nostres dies. 4.2. Programa i sentit de la <i>destrucció</i> de la història de la filosofia en Heidegger. 4.3. La proposta desconstructiva a partir de Derrida.
Tema 5: Hermenèutica i analogia
5.1. L'horitzó hermenèutic en propostes diverses de la filosofia actual: postmodernitat, neokantisme, neotomisme. 5.2. Hermenèutica i analogia.
Tema 6: Perspectives actuals de diàleg entre la filosofia i la teologia
6.1. Pensar en les fronteres de la filosofia i la teologia. 6.2. Perspectives personalistes.

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
El curs es planteja a mode de seminari, de tal manera que s'alternaran les classes teòriques pròpiament dites amb la participació activa dels alumnes mitjançant debats o la lectura i el comentari de textos.
Metodologia Presencial
Ensenyament-aprenentatge presencial: - exposició del professor. - exposició de l'estudiant. - debats. - examen final (escrit). Ensenyament-aprenentatge dirigit: - lectures orientades. - tutories individuals. - treball escrit individual i exposició a l'aula. Ensenyament-aprenentatge autònom: - lectures complementàries proposades pel professor. - estudi personal. - cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT	
MODALITAT PRESENCIAL	
Treball a l'aula	Treball o activitats fora de l'aula

Classes teòriques	25h	Treball personal de l'alumne i redacció del treball escrit	43h
Classes pràctiques / Tutoria col·lectiva	5h	Tutories personalitzades	2h
CRÈDITS ECTS: 3			75 h

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	CRITERIS	PES
Participació activa i comentari de textos a l'aula	Participació activa. Capacitat de comprendre les idees fonamentals d'un text. Capacitat de plantejar, a partir dels textos, qüestions en relació amb els altres continguts de l'assignatura.	40%
Treball escrit	Capacitat analítica i sintètica en relació a un text important o un tema significatiu relatiu a algun dels continguts de l'assignatura. Bona redacció i metodologia adequada a un treball acadèmic. Capacitat d'adoptar un punt de vista personal i crític.	60%

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica
Jacques DERRIDA, John D. CAPUTO, <i>La deconstrucció en una càscara de nuez</i> , Buenos Aires: Prometeo 2009.
René DESCARTES, <i>Discurso del método</i> , Madrid: Alianza 2011.
Hans-Georg GADAMER, <i>Verdad y método</i> , Salamanca: Sígueme 2007.
Martin HEIDEGGER, <i>El ser y el tiempo</i> , México: FCE 1971.
Edmund HUSSERL, <i>La filosofía, ciencia rigurosa</i> , Madrid: Encuentro 2009.
Alasdair MACINTYRE, <i>Primeros principios. fines últimos y cuestiones filosóficas contemporáneas</i> , Madrid: Ediciones Internacionales Universitarias 2003.
Jean-Luc MARION, <i>Siendo dado. Ensayo para una fenomenología de la donación</i> , Madrid: Síntesis 2008.
Friedrich NIETZSCHE, <i>La genealogía de la moral</i> , Madrid: Alianza 2011.

Paul RICOEUR, *Le conflit des interprétations. Essais d'herméneutique*, Paris: Seuil 1969.
Santo TOMÁS DE AQUINO, *Suma Teológica, I*, Madrid: BAC 2014.
Ludwig WITTGENSTEIN, *Tractatus Logico-Philosophicus*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans 2005.

Bibliografia Complementària

Hans Urs von BALTHASAR, *Gloria. Una estética teológica*, 7 vols., Madrid: Encuentro 1985-1989.
Mauricio BEUCHOT, *Hermenéutica, analogía y símbolo*, Barcelona: Herder 2015.
Jaume BOFILL I BOFILL, *Obra filosòfica*, Barcelona: Ariel 1967.
Josep M. COLL, *Filosofía de la relación interpersonal. Tomo I*, Barcelona: PPU 1990.
Josep M. COLL, *Synthesis fidei. La teología i la filosofía a la recerca de llur unitat*, Barcelona: FTC 1988.
René DESCARTES, *Meditaciones metafísicas*, Madrid: Alianza 2011.
Emmanuel FALQUE, *Pasar el rubicón. Filosofía y teología: ensayo sobre las fronteras*, Madrid: Universidad Pontificia Comillas 2016.
Michel FOUCAULT, *Las palabras y las cosas. Una arqueología de las ciencias humanas*, México: Siglo XXI 1995.
Miguel GARCÍA-BARÓ, *Vida y mundo. La práctica de la fenomenología*, Madrid: Trotta 1999.
Étienne GILSON, *El realismo metódico*, Madrid: Encuentro 1997.
Jérôme DE GRAMONT, *Au commencement. Parole, Regard, Affect*, Paris: Cerf 2013.
Jean GREISCH, *Le buisson ardent et les lumières de la raison. L'invention de la philosophie de la religion*, 3 vols., Paris: Cerf 2002-2004.
Jean GRONDIN, *Introducción a la hermenéutica filosòfica*, Barcelona: Herder 2002.
Jean GRONDIN, *¿Qué es la hermeneutica?*, Barcelona: Herder 2008.
Edmund HUSSERL, *Meditacions cartesianes. Una introducció a la fenomenologia*, Barcelona: Universitat de Barcelona 2016.
José ORTEGA Y GASSET, *Unas lecciones de metafísica*, Madrid: Alianza 1966.
Jacques MARITAIN, *Éléments de philosophie*, Paris: Pierre Téqui 281966.
Patricio PEÑALVER, *Desconstrucción. Escritura y filosofía*, Barcelona: Montesinos 1990.
Erich PRZYWARA, *Analogía entis*, Paris: PUF 1990.
Josef SEIFERT, *Discurso de los métodos de la filosofía y la fenomenología realista*, Madrid: Encuentro 2008.
Edith STEIN, *¿Qué es filosofía? Un dialogo entre Edmund Husserl y Tomás de Aquino*, Madrid: Encuentro 2001.
George STEINER, *La poesía del pensamiento. Del helenismo a Celan*, Madrid: Siruela 2012.
Xavier ZUBIRI, *Cinco lecciones de filosofía*, Madrid: Sociedad de Estudios y Publicaciones 1963.